

Til høringsparterne

J.nr. 2026 - 5455

Den 9. september 2026

Forbud mod anvendelse af pesticider og spildevandsslam og udbringning af forurenede jord til erhvervsmæssig eller offentlige formål i sårbare grundvandsdannende områder (SGO) og ophævelse af regler om vedtagelse af indsatsplaner til beskyttelse af vandressourcer

Miljøministeriet sender hermed udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om vandforsyning m.v. og lov om landbrugsejendomme (Forbud mod anvendelse af pesticider og spildevandsslam og udbringning af forurenede jord til erhvervsmæssige eller offentlige formål i sårbare grundvandsdannende områder og ophævelse af regler om vedtagelse af indsatsplaner til beskyttelse af vandressourcer) i offentlig høring.

Miljøministeriet skal venligst anmode om at modtage eventuelle høringssvar senest:

4. november 2026

Baggrund

Lovforslaget følger op på regeringsgrundlaget *Det politiske grundlag for firkløverregeringen* fra juni 2026, hvoraf det fremgår, at regeringen vil tage initiativ til at indføre et nationalt sprøjteforbud i sårbare grundvandsdannende områder, der også omfatter spildevandsslam og forurenede jord.

I *Aftale om et Grønt Danmark* fra 2024 blev det fastslået, at der senest i 2027 skal tages konkret stilling til, hvordan der på baggrund af drikkevandskortlægningen sikres en samlet beskyttelse af sårbare grundvandsdannende områder.

I *Analyse af reguleringsmuligheder for beskyttelse af drikkevandet* fra januar 2026 udgivet af Miljøministeriet (daværende Miljø- og Ligestillingsministeriet) konkluderes det, at den eksisterende tilgang til beskyttelsen af drikkevandet ikke har været tilstrækkelig, at erfaringerne viser, at frivillighed og kommunale indsatsplaner ikke har været i stand til at sikre fremdrift, og at der kan være behov for at iværksætte arealafgrænsede forbud for at beskytte ressourcen.

Det foreslås på denne baggrund i høringsudkastet til lovforslaget, at der vedtages et forbud mod anvendelse af pesticider og spildevandsslam samt udbringning af forurenede jord til erhvervsmæssige eller offentlige formål i områder, som er udpeget som sårbare grundvandsdannende områder. Lovforslaget indeholder

undtagelser fra forbuddet, herunder anvendelse af pesticider godkendt til økologisk jordbrugsproduktion og anvendelse af pesticider, der ikke kræver autorisation til køb og anvendelse. Endvidere indeholder lovforslaget forslag til bestemmelser vedrørende adgang til dispensation.

Det foreslås herudover i høringsudkastet til lovforslaget, at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om en kompensationsordning for grundejere og andre rettighedshavere, der vil blive berørt af det foreslåede forbud. Miljøministeren vil i den forbindelse kunne fastsætte regler om, i hvilke tilfælde, der vil kunne ydes kompensation.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag, som vedrører forbuddets forhold til miljøbeskyttelseslovens § 21 b om en 25 meters beskyttelseszone omkring boringer, og til miljøbeskyttelseslovens og vandforsyningslovens regulering af beskyttelsen af boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).

Endelig indeholder høringsudkastet til lovforslaget en ophævelse af krav om udpegning af indsatsområder til beskyttelse af vandressourcer og tilhørende indsatsplaner, der efter udkastet til lovforslag fremover bliver et frivilligt værktøj i kommunerne.

Lovforslagets indhold

Opsummerende er de væsentligste områder, som kræver ændringer i miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven:

- 1) Der fastsættes forbud mod anvendelse af pesticider og spildevandsslam samt udbringning af forurenede jord til erhvervmæssige eller offentlige formål i udpegede SGO.
- 2) Miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om udpegning af SGO.
- 3) Miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om en kompensationsordning for grundejere eller andre rettighedshavere, der vil blive berørt af forbuddet.
- 4) Der fastsættes regler vedrørende forholdet til BNBO og beskyttelseszonen på 25 meter.
- 5) Kommunernes pligt til at vedtage indsatsplaner for indsatsområder og kravet om udpegning af indsatsområder ophæves.

EU-retten

Lovforslaget relaterer sig til artikel 11 i rammedirektivet for bæredygtig anvendelse af pesticider (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/128/EF) og artikel 4 i vandrammedirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger).

Det kan ikke udelukkes, at lovforslaget vil kunne medføre en restriktion af kapitalbevægelser inden for kapitalens fri bevægelighed efter art. 63 TEUF, der dog kan begrundes ud fra legitime hensyn og proportionalitet, herunder forsigtighedsprincippet.

Administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Lovforslaget indeholder ikke forslag, der hvis lovforslaget vedtages, vil indebære direkte administrative konsekvenser for erhvervslivet. Lovforslaget giver dog hjemmel til udstedelse af bekendtgørelser, som kan indebære administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Såfremt lovforslaget vedtages, og miljøministeren med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse udpeger relevante sårbare grundvandsdannende områder, vurderer Miljøministeriet foreløbigt og med væsentlig usikkerhed et betydeligt værditab til ejere og andre rettighedshavere i form af tabt jordværdi. Miljøministeriet forventer, at grundejere og andre rettighedshavere, for hvem tabet udgør ekspropriation, hvis lovforslaget vedtages, vil kunne kompenseres for en del af deres tab gennem den kompensationsordning, som det foreslås, at miljøministeren kan fastsætte regler om.

Ikrafttrædelse

Lovforslaget indebærer, at miljøministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden og herunder kan fastsætte, at dele af loven træder i kraft på forskellige tidspunkter.

Høringssvar

Udkastet til lovforslaget er sendt i høring hos de parter, der fremgår af vedlagte høringsliste og er samtidig offentliggjort på høringsportalen.

Eventuelle spørgsmål til udkast til lovforslaget kan rettes til følgende:

Peter Fjeldgaard Hansen (pefjh@mim.dk)
Kerry Knudten-Erkelenz (kknud@mim.dk)

Høringssvar bedes sendt til mim@mim.dk med kopi til pefjh@mim.dk og kknud@mim.dk senest den 4. november 2026.

I høringssvar bedes angivet følgende i emnefeltet: "Høringssvar vedr. lovforslag om forbud mod anvendelse af pesticider og spildevandsslam og udbringning af forurennet jord i SGO".

De modtagne høringssvar vil blive offentliggjort på Høringsportalen og oversendes samtidig til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

Ved afgivelse af høringssvar gives der samtykke til offentliggørelse, herunder afsenders navn og mailadresse.

Med venlig hilsen

Jane Marianne Ravn
Chefkonsulent, Jura